

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакция і Адміністрація
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

PIK XC Ч. 239.

ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК. СУБОТА, 15-ГО ГРУДНЯ, 1984

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY AND NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 15, 1984

No. 239. VOL. XC.

Влаштували конференцію в пам'ять М. Грушевського

Вінніпег, Ма. — Тут у неділю, 25-го листопада, відбулася наукова конференція, присвячена проф. Михайлові Грушевському, відмічуючи 50-річчя його смерті. Конференцію влаштувала Українська Наукова Рада Канади, в склад якої входять Українська Вільна Академія Наук, Наукове Товариство ім. Шевченка, Інститут Дослідів Волині, Інститут ім. Симона Петлюри і Інститут-Заповідник Маркіяна Шашкевича.

В конференції взяли участь чотири доповіді, професори університету, доповідаючи про роль М. Грушевського в історії українського народу: в науці, в публіцистиці, а зокрема його роль як історика-понар, який дав українському народові та всьвітній науці тяглий еволюційний процес в історії Русь-України, від часів Київської Русі аж до часів оформлення Української Народної Республіки, якої проф. Грушевський став першим народоправним президентом. Історичну схему М. Грушевського визнали в Україні всі політичні угруповування, а зокрема народна маса, яка бачила в особі М. Грушевського "народного батька". Здобув це ім'я М. Грушевський ще й тому, що він свою історію та політичну працю будував на народних масах, та якими він завжди заступався.

Не визнаючи історичної схеми Грушевського, говорили доповідачі, тільки учні, "обшарпані невідомою шкільною Росією" та їхні спадкоємці соювіські "учені-ідеологи", які намагаються своїми імперіальними теоріями, воїни незадоволені тим, що Грушевський приписує Київську Русь українській історії, що в особах гетьманів Івана Виговського та Івана Мазепи М. Грушевський бачить українських державників, а не зрадників, як це плем'я їх соювіська школа. Також М. Грушевський наголошує билин в своїй історичній схемі боротьбу українського народу з російським та польським агресором, ніж боротьбу суспільних верств, чого хочуть соювіські ідеологи.

Тому Приймак, уродженець третього покоління в Канаді, який завершив свої студії історії дисертацією

над вченням М. Грушевського, розказав привабливим слухачам на вступі, як то він прибув до Києва, і там хотів працювати над джерелами до своєї дисертації. Негайно з'явилися "учені від ідеології", які намовляли закрити задушення проєкт. Ясно, що не маючи доступу до архівів, молодий аспірант мусів від'їхати до Канади з нічим. До дисертації він використав матеріали, які збереглися в Західній Європі, Канаді і ЗСА. Сьогодні він є професором Саскачеванського університету. Доповідач обговорив проєкт Грушевського про національну федерацію народів Росії з 1905 року на базі рівності з рівними.

Проф. Олег Герус доповідав про українську репрезентацію в російській Думі та редагування Грушевським офіційної цієї репрезентації, "Українського Вісника".

Проф. О. Баран з'ясував погляди Грушевського на роль козацтва в будівництві українського державного процесу.

Проф. М. Марунчак прихвилює свою доповідь зв'язком Грушевського з українськими поселенцями в Канаді. Ці зв'язки датуються вже від 1907 року, коли то молодий українська учительська громада, оформлюючи своє товариство, запросила М. Грушевського прийняти почесне членство в їхній організації. Грушевський, говорив доповідач, завжди йшов з народом і поспішив учителем зі своїми порадами.

Наукову конференцію відкрив вступним словом голова Української Наукової Ради Канади та президент УНАВ Д-р М. Марунчак. І закрила подію організація, доповідачам та господарям зали Читальні "Просвіта" проф. Ірина Любимська.

В часі конференції була виставка видань проф. М. Грушевського, між ними 10-томна "Історія України-Руси", чотиритомна "Історія української літератури", двотомний збірник, присвячений М. Грушевському в Києві (1926) та інші.

Після закриття конференції привітали в залі заїзтовували український національний славень.

У СВІТІ

ПОВІТОВИЙ СУДДЯ засудив пуерторіканського терориста Вільяма Моралеса, засудженого у З'єднаних Штатах Америки за бомбові замах, на 12 і півроку тюрем за вбивство мексиканського поліціанта. Генеральний прокуратор ЗСА Вільям Френч Сміт зажадав видачі Моралеса в руки правосуддя ЗСА, де він був засуджений на 99 років в'язниці за терористичні бомбові замах в 1970-их роках. Він однак зумів втекти до Мексико. Згідно з мексиканськими законами, Моралес мусить відсидіти кару 12 і півроку, а швидко тоді мексиканський суд буде розглядати прохання ЗСА.

ВИБУХ БОМБИ В БУДИНКУ суду в Аргентині на передмісті Буенос Айресу тяжко поранив двох поліціантів. Судили лідера колишньої підпільної організації, яка допомагала аргентинським військовикам здобути владу в Аргентині. Розривний матеріал пошкодив п'ятиповерховий будинок у Сан Мартін, але жертв в людях не було.

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ВІЙСЬКОВІ чинники відмовились від докладнішого пояснення спільних американсько-ізраїльських морських маневрів, які саме тепер проходять на Середземному морі. Метою маневрів є випробування спільну оборонну стратегію згідно з договором підписання між обидвома країнами минулого року. В маневрах беруть участь американські ізраїльські кораблі і підводні човни, але кореспонденти не довідалися як довго маневри триватимуть і яка їхня ціль. В майбутньому передбачені також інші військові вправи в рамках цього договору.

РЕЧНИКИ УРЯДУ Китайської Народної Республіки заявили, що 21-го грудня ц.р. до Пекіну прибуде висока соювіська делегація в урядову делегацію для переведення розмов про поліпшення відносин між КНР і Соювістським Союзом, покращання торговельних зв'язків і наукової співпраці. Соювіська делегація очолюватиме Іван Архіпов, перший заступник голови Ради Міністрів СРСР. Раніше, це в травні ц.р., Пекін відвідав був заповіджену візиту Архіпова і супроводжуючих його осіб через тимчасові китайсько-соювіські непорозуміння.

ЗАСТУПНИК ДЕРЖАВНОГО секретаря Річард Мірфі перебуває тепер на Близькому Сході і поки що хоче полагати одну важливу справу, яка стоїть на перешкоді погодженню багатьох і інших справ. ЗСА хочуть добитися виведення ізраїльського війська з південного Лівану і забезпечення північного кордону Ізраїлю. Тоді можна буде говорити із Сирією про відтягнення її військових частин з долини Бекаа і зменшення впливу Сирії в Лівані, щоб таким чином дати нагоду ліванцям самим налагодити свої внутрішні справи і непорозуміння між фракціями.

Е. Дєрвінські був гостем українських професіоналістів

Вашингтон. — Група Українсько-Американських Професіоналістів, яка створилася тут недавно, започаткувала свою діяльність запрошенням на доповіді Едварда Дєрвінського, радника Державного департаменту ЗСА. Доповідь відбулася в рамках серії "визначних доповідей" і була сполучена із полудневним, в якому взяло участь понад 40 осіб, членів організації та представників преси, телевізії і радіо у четвер, 6-го грудня ц.р.

Е. Дєрвінські, що був 12 календний членом Палати Репрезентантів з Ілліной, говорив на тему відносин ЗСА і СРСР. Він є відомий із своєї приязної настанови до українців так за часів членства у Палаті Репрезентантів, як і тепер в Державному департаменті. Між іншими, він тепер є одним із потенційних кандидатів на місце Діна Кіркпатрика, яка хоче реінгувати з свого посту амбасадора ЗСА до Об'єднаних Націй.

У своєму слові Е. Дєрвінські підкреслює, що посилення американського зброєння в останні чотири роки, як і добрі відносини поміж членами НАТО дають можливість ЗСА перевести тепер розмови з СРСР з позиції сили. Він також підкреслює заперечення підставного поняття свободи в СРСР, заважаючи, що саме перед українськими слухачами не потребує висвітлення соювіської політики, бо "українці переживають на своїй шкурі повну силу соювіського переслідування".

Е. Дєрвінські не сподіється зникнення драматичних наслідків розмов Шульца з Громіком, які заплановані на початок наступного року, а радше думає, що події в інших частинах світу, наприклад Афганістані чи на Близькому Сході будуть головними факторами у рішеннях щодо дальшого зброєння.

На думку Е. Дєрвінського преса не може писати про розмови поміж двома най-

більшими силами тому, що СРСР не можна уважати найбільшою силою з уваги на його слабшу господарську, нижчий стандарт життя і брак відвертості, яка сіхує демократію.

Відповідаючи на ряд питань, які поставлено прелегатові після його доповіді, Е. Дєрвінські сказав, що відкриття американського консуляту в Києві залежить від домовленості щодо консуляту СРСР в ЗСА. Відносно допущення соювістських свідчень про воєнні злочини, що їх тепер просліджує окрема судово-слідча комісія, Е. Дєрвінські відповів, що це справа Департаменту справедливості, але Дєрвінський департамент розглядає тепер цю справу з уваги на депортацію деяких підозрілих колаборантів з балтійських країн, тому що американський Уряд не приймає включення тих держав в СРСР.

Наталія Слюзар, що є головою групи представників Е. Дєрвінського і подавала йому та присутнім цікаві імпресії.

Доповідь Е. Дєрвінського була записана на "Радіо Вільна Європа" та "Голосу Америки", як тажж записали її кореспонденти агентств Ройтерс і ТАСС.

НОВИЙ РІК В ІРВІНГТОНІ

Ірвінгтон. — Управа Українського Народного Дому, тут при 140 Проспект авеню, влаштує в понеділок, 31-го грудня ц.р., українську традиційну зустріч Нового року. У мистецькій програмі виступлять: артистка Іванна Конювіч-Артист-Гуморист Степан Магмет. До танців приєднається оркестра "Хлопці зі Львова", холодині і гарячий буфет з напінками і шампанськом, кавою, солодким; вступ — 30 дол. від особи; місця можна замовляти до 26-го грудня в канцелярії УНД, тел.: (201) 375-0156 або (201) 372-9856.

МЕНОР ДЖУНІОР КОЛЕДЖ

„ОЙ ПРЯДУ, ПРЯДУ..."

Гуцульські stroj на ляшках в музейному приміщенні.

Зразки весільних суконок з приміненням українських взорів.

каз цілого процесу ткацтва, від годівлі льону, систем прядива та усіх родів ткацьких приладів, способів природного фарбування ниток і воїни та всіх матеріалів для прядива. Все це випокине із збірки молоді американської прядильниці Марини Голей, яка опанувала це мистецтво з рук вусією та при тому вправила вже і в прядінні українських узорів. Вона навчала та показувала способи прядіння на кужілі в часі Українського фестивалю, що його кожного року влаштовує Студійний Осередок Української Культури.

З матеріалів та розповіді кураторки довідаємося, що вона старастя кожного року влаштовувати навчання і виставки окремих галузей питомого для української спільноти народно-го мистецтва. Саме тепер в музеї це проходить виставка тканин і повчальний по-

Соювіська преса пише про „переслідування інакомислячів в ЗСА"

Київ. — Київська газета „Радянська Україна" у числі з 4-го грудня ц.р., в рубриці „У їх вільному світі" і заголовком „В електронічному дося" — „всі Америка", пише, що „правлячі кола Зєднаних Штейтів Америки, декларуючи принципи „демократії й індивідуальної свободи" на ділі посилюють соціальне пригноблення трудящих, дедалі більше обмежують їх права. Особливо відвертою ця дія стала в роки правління адміністрації Роналда Рєгєна."

Такі висновки соювіська пропаганда зробила тому, що, мовляв, „кожний досвід американське перебуває „під ковпаком" у Федеральному бюро ресстрації" і за кожним американцем стежать різні спецслужби ЗСА, в першу чергу „спеціальна секретна служба, яка відповідає за безпеку президентів". Тепер у розпорядженні американської охорони, пише далі „Радянська Україна", а згідно її кореспондент Д. Чукєєв, — с відомості на 34 мільйони громадян ЗСА, які нібито становлять „потенційну загрозу" для національної безпеки, або більше, як 14 процентів усього населення країни. Крім того, — пише Д. Чукєєв, — у Вашингтонському відділенні компротерського центру зібрано близько 78 мільйонів карток з відбитками пальців, що разом з досям 64 тисяч місцевих оперативних груп відомості ФБР дозволяють йому тримати під наглядом більшість дорослого населення країни."

Не заігнувшись навіть про нечувану досі контролю населення в СРСР, інфільтрованого агентами КГБ і місцевими донощиками, Чукєєв каже, що в ЗСА „знову почалося „полювання на вільних", гоніння, яких зазнають „інакомислячі", бо тепер, по суті, ЗСА переживають новий період меккартизму, що дістав благословення Білого Дому, хазяїн

якого проголосив „антикомуністичний хрестоносний похід", підтримуваний, використуваний і по різному інтерпретований президентом Р. Рєгєном і його радниками — „каліфорнійцями", абсолютно не підготованими для того, щоб займатися складними політичними питаннями, проблемами війни і миру. Як і 30 років тому, ця гієтерія потім мусує розум і підірвати пристрасі."

Для підтримки своїх обвинувачень Д. Чукєєв покликається на французький журнал „Монд Діпламатик" й інші західні видання.

В кінці своїх інформацій автор наклепницького допису записується: „Чи є в американців поряток від всесвітнього ока секретних служб?", і тут же відповідає, що так, можна жалати звороту персонального дося, але треба взяти до уваги не ливуватися, що „у спецслужб закон не писаний, зокрема закон про свободу інформації."

Про порушення, переслідування, звільнювання з праці, позбавлення квартир поліційний терор, замикання до психіатричних закладів підком здорових, але політично „неблагонадійних" людей в СРСР, можна писати томи книги. Очевидно, про ці випадки ні Д. Чукєєв, ні „Радянська Україна" писати не будуть.

АВТОБУС НА КОНЦЕРТ БАНДУРИСТІВ

Мейфлуд, Н. Дж. — Парарафіяльний уряд української православної церкви в Мейфлудській організації автобус на великий концерт бандуристів в суботу, 29-го грудня, який, як відомо, відбувається в Тавні Голді в Нью Йорку. Концерт спонсорує Український Народний Союз. Зацікавлені можуть звертатися до парарафіяльного уряду на число телефону (201) 763-3932. Квитки можна придбати в українській крамниці „Дніпро" в Ірвінгтоні.

та багату мистецьку програму, в якій виступав танцювальний ансамбль „Волошки", танцювальна група з Пітсбургу „Полтава", українські танцюристи з церкви св.Анни у Воррінгтоні, бандуристи, вокальне тріо „Соловейки" та інші.

Однак найбільше повчальним та в дусі Студійного Осередку був показ прядіння і мистецька виставка молоді української майстрині з Канади Христини Сенків під назвою „Рисунки для дітей", яка викликала велике зацікавлення та багато покупили на рисунки.

Окремі знайні показували способи роблення герданів, мальованок на полотні, вишивок, шкільних і дерев'яних виробів, гончарства, писанкарства і плетіння із пшеничного колосся.

Кураторка та організаторка тих показів Х. Іжак на наше питання вияснює, що вона старастя кожного року так на Фестивалі, як описує у музеї показати одну із заміраючих форм нашого народно-го мистецтва і тому саме цього року вона після розікв підняла знавця прядіння. Попередніми роками були тут покази весільних суконок з приміненням української вишивки, показ мужських сорочок і краваток з вишивками, церковних риз, герданів, печеня обрядових хлібів (в якому, до речі, показали своє мистецтво жінки з околиці Пітсбургу, що вже є четвертим, а то і п'ятим поколінням українського походження), а кожної весни відбувається показ писання писанок.

При музеї є постійно відкрита крамничка, в якій можна закупити малі мистецькі народні вироби і картки, що виходять накладом Студійного Осередку Української Культури.

Виродок кількох годин перебування і вичерпної розмови бачимо яку велику та корисну працю виконує Осе-

(Закінчення на стор. 3)

ДЖ. ШУЛЦ ЗАПЕВНЯЄ АЛ'ЯНТІВ ПРО ДОБРІ НАМІРИ ЗСА

Брюссель, Бельгія. Державний секретар Джордж Шульц, маючи нагоду зустрінутися на річній конференції Північно-Атлантичного Оборонного Союзу (НАТО), з багатьма представниками західно-європейських урядів, зокрема міністрами закордонних справ, намагався запевнити альянтів про добрі і щирі наміри Зєднаних Штейтів Америки у запланованих переговорах із Соювістським Союзом.

Як відомо, такі вступні переговори розпочнуться вже 7-го і 8-го січня 1985 року в Женєві між Дж. Шульцом і міністром закордонних справ СРСР Андрєм Громіком. Від цих перших переговорів, чи першої зустрічі, залежатимуть далішні розмови й есентуальна зустріч на вершині між президентом Роналдом Рєгєном і соювістським лідером Константином Черненко. Але це справа майбутнього, — кажуть політичні спостерігачі.

У Брюсселі Дж. Шульц відбув одигодинний зустріч з міністрами закордонних справ членських держав НАТО і вичерпно інформував їх про підготовку до розмови „відкриті та добрі наміри" ЗСА у підході до цих переговорів. Після цієї зустрічі Шульц відбув довшу пресову конференцію під час якої він інформував засоби масової інформації про можливість розробки нових розмов, а головне, редукцію міжконтинентальних ядерних ракет, ракет середнього засягу і космічної зброї.

Міністер закордонних справ Західної Німеччини Ганс-Дітріх Гєншер висловив побажання, щоб ЗСА інформували своїх європейських альянтів про хід переговорів, успіхи і труднощі і щоб не створювали серед країн НАТО незадоволення з цього приводу. Він стоїть на становищі, що європейські держави, а головне Бельгія і Голландія, повинні продовжувати реалізувати програму розуміння американських ядерних ракет Першінг 2 і крилатих, би покинути немає ще жадної домовленості із східним блоком і тому немає причини зупиняти змінення оборонної системи НАТО. ЗСА дуже задоволені такою поставою Західної Німеччини, яка, немає де правди діти, відіграє провідну роль в НАТО і до її голосу прислухаються інші західно-європейські.

Досі, Західна Німеччина, Великобританія і Італія розмістили 102 ракети Першінг 2 і крилаті у протизагрозі до 387 соювістських подібних ракет СС-20, розміщених в західних областях СРСР, зокрема в Україні і сателітних державах — Чехо-Словаччині і Східній Німеччині. Натомість багато країн НАТО, зокрема Бельгія, Голландія та інші, намагаються й досі вичікувати, на есентуальні зміни у відносинах між ЗСА і СРСР. Гєншер хвалив також стратегію „парасольної" ядерної охорони Західної Європи Америкою. Без цієї охорони ситуація виглядала б дуже погано. У Вашингтоні також ще не рішилися, чи ЗСА мають зрезигнувати з досвідів космічної зброї, яка однак може забезпечити ЗСА перед несподіваною атакою.

Всі ці й інші справи, були предметом розмов державного секретаря ЗСА з європейськими партнерами у Брюсселі.

В. Шрейдер перейшов мозковий удар

Дуївіль, Кентакі. — Вільям Дж. Шрейдер, друга у світі людина, яка живе з допомогою перешленого штучного серця з дуже добрим вислідом, несподівано в четвер, 13-го грудня, захворів на мозковий удар.

Удар, який спаралізував праву сторону тіла В. Шрейдера тріпався в часі, коли він ввечерю в шпиталі у товаристві своєї дружини. Дружина заважила, що В. Шрейдер перестав їсти та тримав непорочно праву руку. При тому прийшли завороти голови, ослаблення і оніміння. В. Шрейдера негайно перевезено з його кімнати до окремого відділу для важко хворих, але пізно увечері його стан дещо покращав. Лікарі не можуть знайти причини мозкового удару, однак вважа-

ють, що висхнення штучного серця не мало на це впливу. Припускають, що параліч наступив внаслідок того, що В. Шрейдер має цукристу. Вєй інші досліди, що їх лікарі зробили негайно після того, як наступив параліч, не показали ніяких змін в організмі, включно з тим що досліди могли були також негативні. Шрейдер рухає правою ногою і рукою та старастя говорити.

Лікарі хворого вважають, що стан є серйозний, але естійкий. Удар наступив тільки кілька годин після того, як В. Шрейдер оержав особисто чек від соціального забезпечення для медичних до праці, про який він впоминався розмовляючи телефонічно з президентом Роналдом Рєгєном в середу, 12-го грудня ц.р.

В АМЕРИЦІ

ДВА АМЕРИКАНЦІ, яких вбили арабські терористи в Ірані, будуть поховані з пошаними військовими почестями на Національному Цвинтарі в Арлінгтоні, Вірджинія, згідно із заявою віцепрезидента Джорджа Буша, який промовляв в короткій церемонії на летючій біля Вашингтону. Загублені Чарльз Гєнна і Вільям Станфорд були високими службовцями в американській Агенції для міжнародного розвитку і були ветеранами американських збройних сил.

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ Каспар Вайнбергер погодився на редукцію біля 8 бїльйонів з федерального бюджету призначеного для Департаменту оборони. Президент Роналд Рєгєн дав розпорядження зменшити на 34 бїльйони дол. в бюджеті призначеному на внутрішні видатки. Спеціалісти з Уряду твердять, що секретар оборони Вайнбергер є в принципі проти будь-яких зменшень оборонного бюджету, але на нього наїскають рєспубліканські конгрєсмени, твердячи, що великі зменшення в бюджеті та внутрішні видатки не пройнуть в Палаті Рєспрезентантів без рєвнчасного зменшення видатків на оборонні потреби.

БІЛЯ 1.800 УРЯДОВЦІВ в Об'єднаних Націях виїшли 12-го грудня ц.р. на одигодинний страйк біля Об'єднаних Націй на знак протесту проти адміністрації ОН, яка відкинула домагання тих службовців в справі підвищення їхніх заробіткових платень. Це рішення підтримали ЗСА і СРСР. Підвищення тих платень коштувало б Об'єднані Нації 8,5 бїльйона дол. в наступних двох роках.

ПОЧАВШИ З ДНЕМ 17-го лютого 1985 року поштова оплата за листи першої класи буде підвищена з 20 до 22 центів, згідно з повідомленням поштової служби у Вашингтоні. Як підліпка поштової оплати буде примінена також до інших родів поштової служби. Наприклад, поштові картки замість теперішньої тарифи 13 центів коштуватимуть 14 центів. Більшість посилок другої класи коштуватиме більше на 14,2 відсотка теперішньої оплати.

СВОБОДА

Українська Свобода

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian Informational Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

O. Box 346

Jersey City, N.J. 07303

Вжиття сили проти тероризму

В обличчі беззастанних збройних нападів проти американців чи американських посольств в інших країнах, американський Уряд починає думати про реакцію. Недавно секретар Оборони Каспар Вайнбергер твердив, що вжиття американських збройних сил проти терористів у будь-якій іншій загрозовій для Америки ситуації за кордоном, мусить стрітнутися з відповідною й реальною поставою Америки.

У минулу неділю державний секретар Джордж Шульц висловив дуже важливі і відповідні заяви. Промовляючи в університеті Єшіва в Нью-Йорку (де йому та ізраїльському міністрові закордонних справ Іцаківі Шамірові надано почесні докторати), Шульц перестеріг міжнародних терористів і агресорів, що Америка переконана в цьому, що „сила й дипломатія йдуть впарі в нашій закордонній політиці“.

Не задуваючи про терористів з Кувейту, які захопили літак та вбили двох американців, Шульц заявив, що Америка буде готова нищити терористів попереджувачами на них нападами навіть тоді, коли при цьому впадуть жертвою невинні цивільні люди.

Називаючи перехоплювачів і терористів вивагом „модерної жорстокості“, Шульц продовжував: „Так чи інакше, культурні країни світу покладають кінець тероризмові та цьому варварству, що загрожує самим підставам цивілізованого життя“.

Промовляючи до жидівської публіки, державний секретар Шульц цитував жидівський „Талмуд“, в якому сказано, що — „Якщо хтось приходять тебе бити, то бий його першим“.

Шульц подав три випадки, в яких американський Уряд може вжити силу законно: — допомагаючи поневоленому народові, який бореться проти тиранії та за власну свободу; — допомагаючи в здобутті миру та протидії проти тих, які хочуть знищити цей мир і запровадити поневолення; — в обороні миру, щоб не спричинити невинних жертв серед безборонного населення.

Американські спеціалісти подають, що між Шульцом та секретарем оборони Вайнбергером існує „тихий“ конфлікт — акраз в справі вживання мілітарної сили проти міжнародних терористів. Ця незгода датується ще від висилки американської морської піхоти до Лівану, яких вкінці відтягнуто з тієї скривавленої країни.

Виходить, що бажання Шульца було, щоб військові американські військові сили не лиш зайти в Лівані, але також що вони повинні боротися не тільки проти Палестинської Визвольної Організації чи їх залишків у Лівані, але також проти Сирії, яка унеможливила реалізування лівансько-ізраїльського порозуміння. Але тому, що це були передвборчі часи і часто в Конгресі гостро критували ролі американських військовиків в Лівані, а головне після масакри 249 американських воєнків, президент Реген видав наказ, щоб евакуювати американську морську піхоту з Лівану.

Чи державний секретар Шульц має нові і поважні інструкції з Білого Дому про нову і агресивну поставу до міжнародних терористів — це невідомо, але знаємо, що в нього напевно є основні відомості про це, чи Америка змінить свою поблажливу поставу до тероризму чи ні. Можна сумніватися, щоб державний секретар говорив про це, не маючи повної апробати Білого Дому.

Поінформовані особи в Білому Дому, Державному Департаменті і в Пентагоні кажуть, що існуюча тепер атмосфера детанту, тобто відновлення співпраці з комуністично-московськими імперіалістами, які в минулому найбільше з цієї політики скористали, турбує багатьох політиків ЗСА, які побоюються, що детант може зруйнувати шлу. стратегічну структуру президента Рональда Регена.

Відомий політичний аналітик Алберт Вількс каже, що ці джерела, які воліють покинути залишити в тіні, щоб не шкодити заходам Адміністрації, кажуть, що помирковані кола, навіть серед прихильників Р. Регена, шукають тепер якогось виходу з цієї досить неприємної і до певної міри загрозової для ЗСА ситуації. Спостерігаючи довкілля, можна вже тепер вважати, що мініється політична атмосфера, а з нею наставлення колись розумних, розсудливих, стриманих політиків, а понаудсе здекларованих антикомуністів. Вони ще перед зустріччю державного секретаря ЗСА Джорджа Шульца з міністром закордонних справ СРСР Андреем Громиком у Женеві 7-го і 8-го січня наступного року поведатися дивно, вже готові проголосувати співпрацю з Москвою на повну скалю, зрезигнувати з американського так званого парасольного ядерного прикриття у випадку нападу комуністично-московської імперії на Європу, розкрити свої серця і гаманці для московських вимін і безвідсоткових кредитів тощо.

Так принаймні думають лідери західноєвропейських держав на чолі з канцлером Західної Німеччини Гельмгольтом Коелем, без уваги на те, що обидві оборонні структури ЗСА і Пів-

Володимир Левенець

АТМОСФЕРА ДЕТАНТУ — ТУРБОТА ДЛЯ ЗАХОДУ

нічно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) можуть бути радикально змінені. Згаданий аналітик А. Вількс каже, що вже сьогодні в Брюсселі, Бонні, Лондоні і, як не дивно, у Вашингтоні, почали думати про „конвенційну“ оборону в обличчя значного скорочення ядерного озброєння, хоч, як відомо, розмови про скорочення ще навіть не почалися і Москва не сказала ще свого слова.

Швейцарська дуже поважна і почита газета „Нос Цюрихер Цайтунг“ каже, що у випадку американської відмови вжити першими ядерну зброю, ЗСА відкриють Москві шлях до захоплення Західної Європи при допомозі конвенційної зброї і переважаної військової сили, якій держави НАТО не мають що протиставити. Відмова від „парасольного“ прикриття Європи ядерною зброєю — це розбросання НАТО, або в крайньому випадку значне його послаблення.

Ці справи обмірковують тепер у таборах консервативної лібералів обох політичних урядових партій — Республіканської і Демократичної. Прислухаючись до цієї дискусії, — кажуть політичні аналітики, — стає дивно, як мало ці люди, які несуть на своїх плечах відповідальність за долю людства, знають про суть російського імперіалізму і советської політичної та мілітарної стратегії. „Детант“ ні в чому не міняє советської політики і советського наставлення до Заходу, — каже Вількс, — ця політика є тільки тактикою, а не зміною

„хої“ лінії у політиці, що її запропонував на схилі свого життя теперішній лідер СРСР Константин Черненко, очевидно, з підтримкою інших членів Політбюро. Спостерігаючи, наприклад, кажуць, що друга особа в Політбюрі Михайл Горбачов є великим прихильником політики детанту і торговельної виміни із Заходом. Старі члени цього керівного органу, такі, як А. Громико, хворий маршал Дімітрій Устинов, голова Ради Міністрів Ніколай Тихонов та інші вже сьогодні опинилися в меншості і не мають рішального впливу на політику.

До справжнього детанту, відпущення і співпраці між Заходом і Сходом, прийняти політичної до співпраці з 1970 років, ще далеко, але атмосфера, яка заіснувала сьогодні в світі і змінний тон у відношенні між Вашингтоном і Москвою вже допомагає Советському Союзові і його блокові, тобто сателітним державам, політично і економічно. Яка ж користь із цієї атмосфери для Заходу? Поки що, жадна Москва продовжує інфільтрувати своїми впливами країни Латинської Америки, розбудовує свій другий військовий причок в Нікарагуа, скріплює окупацію і паніфікацію Афганістану, погрожує ракетами і бомбовиками Японії, підтримує імперіалістичні аспірації комуністичного В'єтнаму, веде політику знищення всякої опозиції в СРСР і країнах Східної Європи і поліпшує свою оборонну систему. Існує, отже, можливість, що розмови про детант залишаться тільки епізодом для дослідів майбутніх істориків, підстав до співпраці, ширшої співпраці між обидвама надпотугами поки що немає.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про блага цивілізації

Ах, як ми вже привикли до усіх тих благ, що приніс нам в останньому сторіччі розвій цивілізації, а з нею технології та вигоди життя. Хто із нас може собі навіть уявити щоденне життя без усіх цих удодів, що облежують його та приписують виконання звичайних повсякденних завдань. Коли трапляється з тих чи інших причин їх брак, ми стаємо немов спаралізовані, нездібні до праці, начебто вже спокійні вони були нерозривною частиною нашого життя.

Брак телефону, електрики, води, щоденних телевізійних інформацій, недостатня прохарчування або його підстави — молака — це сьогодні для нас справжня трагедія, навіть коли ці браки відчувалося тільки декілька годин або днів. Не інше діється і з нашими можливостями поборювати простори при допомозі літаків, про які нагоди зв'язку з цілим світом. Усіх тих благ нашої цивілізації не можна навіть згадувати і наші приклади можна б давати в безкінечності.

А тим часом технологія, вислід розвитку цивілізації, іде вперед стомленими кроками і кожний рік приносить її нові здобутки. Ми вже не доводимося варем на газових чи електричних печах, а живемо тих із мікрохвилями, ми вже не уживаємо звичайних машин до писання, а комп'ютерські, ми не рахуємо на пальцях або в думках, а на електронному рахуноків, нам уже заповільні звичайні літаки, коли можна летіти ракетною у просторі та за кілька хвилин облетіти довкола земну кулю.

Скільки, отже, благ і одір, що доводиться нам черпати новими пригодами при кінці сторіччя. Але в погоні за всіма новими „благами“ ми забуваємо часто за другий бік медалі, за всі ті неприємності, які нам відомі та невідомі, які несуть із собою технологія зовсім непередбачено, та несподівано для її творців.

В останніх днях, досі незнане широкою світовою індієюське мале містечко Бопаль саме так несподівано потрясло почуваннями нас усіх живучих в добі розквіту технології. Один фальшивий крок кількох людей doprowadив до страшно загибелі понад 2,000 невинних жертв, затруєних газом. „Людська помилка“ — оправдують цей жахливий випадок власники фабрики, Юніон Карбайт — але чи були вони свідомі того, що така помилка може статися? І чи привере вона життям здоров'я населенню Бопалю?

А скільки таких чи подібних помилок у вживанні новітніх засобів цивілізації уже було і перед тим випадком. Одні із них не були аж так жахливі у своїх наслідках, про інші навіть світ не знає, а ще інші показуються цій на наших нащадках. Запущення повітря, води, харчів, хемічних серединами, що допомагають нам жити вигідно та „схоро“, це далеко неперсоджені політико держав чи промислового розвою, закриває перед населенням небезпеку всіх цих наших „благ“.

Пригадаймо тільки недавно катастрофу із вибухом газопроводу, що затруїли воду у наших карпатських ріках — як мало знаємо справді, які це мало наслідки, бо советський уряд не скорий до відслонення таких таємниць, згадаймо історію із „Лавканалу“ в поближній водонадів Ніагари, славного „еїдженіт орендж“ у В'єтнамі і десятки інших нерозв'язаних досі хвороб і смертей у зустрічі з хемічними серединами, що їх тепер уживають у промисловості.

Бопаль поставив нам перед очі, які ми властиво вбачи своїми усіми надбаннями двадцятого сторіччя. Хто-зна чи не краще, а напевно безпечніше було жити в добі драбинястого воза, усю передаваних вісток і пшотної води з глибокої криниці.

Ол. Пошиваник

ДЕ НАШІ ЛЮДИ?

„Де ваші люди?“ та постійно порівнюють громадську активність людей із одних і других сторін України по війні пам'ятати: найперше, що людей із східних земель України є набагато менше на еміграції, чим із Західної України; подруге, і може чи не найважливіше — те, що коли в Галичині українці мали читальні „Просвіта“, „Паста, Кооперация і навіть ОУН, на східних землях України такого „люкеусу“ люди не могли мати. Лише за читання (забороненої) книжки, лише за вживання української мови, люди часто пропадали без вісті. Свідомих українців, інтелігентів, знаних майбутніх учасників, знищено майже до останнього сільського учителя... Повсюдний еміграційний провинційний антагонізм над „східняками“ також не був життєвим позитивом... Недобитих і недомучених „східняків“ та їхніх нащадків, що опинилися на еміграції можна подивляти за їхній вклад у політичне, суспільно-громадське, наукове

і мистецьке життя свого поселення. Треба тільки придивитися, щоб побачити той розмах „східняцького“ життя.

Дивлячись на кількість людей на громадських імпрезах, можна ствердити, що зовсім природно, без ніякого чуда, що галичані-католики є численніші, і тому більш активні. Як каже один мій добрий знайомий — це зовсім логічне, що більше навіть вимагається від „західняків“.

Ці речі можна пояснювати, можна пригадувати історію, але питання постійно вертається. Напишеш про це до української „популярної“ преси... Одні редактори побіліють з переляку, другі червоніють з люті, а інші холоднокровно відкидають матеріал, мовляв це тема перестаріла, дразлива непотрібна, зайва... краще її не чіпати... Деякі люди навіть кажуть, що такі теми розбивають українську громаду! Зробіть дослідження і подайте статистику, тоді можна друкувати — отак недавно сказав один редактор.

Будучи „козацького роду“, я не злякався виклику і стрімголов кинувся до підручників, довідників та інших джерел, шукаючи статистик, шукаючи „правди“... На жаль, замість ясності, знайшов запутаність і не зовсім реальні цифри. Я рішив зібрати, може й не наукову, але хоч точнішу статистику українського населення метрополітального Чикаго.

Тому, що український народ є вірним, та й у великій більшості люди належать до українських церков, із допомогою о. Петра, я склав статистику громадян, приналежних до українських церков у чикагській метрополії.

Додаючи кількість родин шести українських католицьких парафій, а саме: св. Миколая, св. Володимира і Ольги, св. Іоанна, Різдва св. Богородиці, Непорочною Зачаття і св. Михайла — виходить 3,715 католицьких родин.

У православних парафій: св. Володимира, св. Андрія, св. Софії, св. Пєт-

кувати — отак недавно сказав один редактор.

Будучи „козацького роду“, я не злякався виклику і стрімголов кинувся до підручників, довідників та інших джерел, шукаючи статистик, шукаючи „правди“... На жаль, замість ясності, знайшов запутаність і не зовсім реальні цифри. Я рішив зібрати, може й не наукову, але хоч точнішу статистику українського населення метрополітального Чикаго.

Тому, що український народ є вірним, та й у великій більшості люди належать до українських церков, із допомогою о. Петра, я склав статистику громадян, приналежних до українських церков у чикагській метрополії.

Додаючи кількість родин шести українських католицьких парафій, а саме: св. Миколая, св. Володимира і Ольги, св. Іоанна, Різдва св. Богородиці, Непорочною Зачаття і св. Михайла — виходить 3,715 католицьких родин.

У православних парафій: св. Володимира, св. Андрія, св. Софії, св. Пєт-

(Закінчення на стор. 3)

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

НАПЕРЕКІР ДЕФЕТИСТАМ

Під час мого перебування в ЗСА мав я нагоду побачити виставку в Українському Музею в Нью-Йорку про перші десятиліття нашого поселення в Америці, про тих наших піонерів, які поставили підвалини для життя нашої спільноти.

На мене ця збірка знімок і документів зробила величезне враження, бо так легко забути тих, які у великих трудах були нашими попередниками. Вони також для нас примір до наслідування, бо наперекір всім дефекти-

там — показують, що ми українці можемо щось досягнути.

Велика подяка належить Управі й правлінням Музею за таку вартісну ініціативу. Вони сповняють у дуже вдалий спосіб своє завдання сторожів нашого минулого, пригадуючи його нам і вдержуючи його живим і свіжим. Спасибі їм за це!

Архимандрит Любомир Гузар

О.Т.

200 РОКІВ НАЙСТАРШОГО УНІВЕРСИТЕТУ В УКРАЇНІ

Шістнадцятого листопада 1984 року сповнилася важлива дата в історії культурного життя в Україні. Двісті років тому устої цього Королівства Галичини і Льодомерії, що була частиною Австро-угорської монархії (австрійський цар під час коронації отримував титул не тільки царя Австрії, але й титул короля Угорщини, як також і титул короля Галичини і Льодомерії). У Львові відбулася урочиста інавгурація нової святої науки — Львівського університету, що тоді в честь тодішнього австрійського монарха дістав назву „Університас Йосефіна“. Це була перша на території України висока школа, що тепер загальномає назву університету.

Університас за старинною римською дефініцією означував громад. спільність, певного роду цільність. Шойно згодом додали до цього слова пояснення „університас магистратум, чи школяріум.“ — і це вже означало громад. чи суспільство учителів, чи вчених. Звичайно саму школу цього університетського типу називали спочатку „студіум генерале“. Завданням цієї інституції було підготувати учителів. Шойно згодом цю громад. вчителів і студентів, які мали стати вчителями, почали називати університетом, суспільством учителів і вчених. Спочатку ці університети мали місцева значення, підготували учителів для дієцезії, чи певної територіальної одиниці; шойно згодом для заснування такого університету ширшого значення треба було дозволу Папи, імператора або короля.

Вже в VI столітті нашої ери перестали існувати давні світські поганські школи, що їх було немало на великих просторах Римської імперії. Темні віки, як загально називають середньовіччя, не знали та й не турбувалися шкільництвом. Шойно в XII столітті почали поставати школи при катедрях чи в монастирях, а їх головним

завданням було приготувати священників і монахів. Це були саме ті льокальні школи, що їх організували більш відповідальні в церковній ієрархії єпископи, чи ігумени монастирів. Перший більшого засягу „студіум“, як тоді називали ці школи, постав у місті, славному собором з IX століття та з останньої війни висадкою альянських військ, Салерно. Там вже в IX столітті був медичний відділ. Відродження уваги для правничих студій поставило на першому місці університет в Болонії, що вважалося одним із найстаріших і найважливіших університетських осередків в стародавній Європі. Початки Болонського університету датуються 1158 роком, він вже був зразком такого загального осередку науки — „студіум генерале“ і в ньому вже бачимо аж чотири „університетас“ — наукові громади: італійську, яка поділялась на мешканців Тосканії і Ломбардії, англійську, французьку і провансальську, яка теж мала дві громади, а саме: еспанців і каталонців. За прикладом Болонії пішли й інші міста і скоро поставили університети в Реджо, Модені, Падуї, а також у Римі в 1303 році.

Конкурувати з Болонією може тільки Париж. Вже в 1150-1170 роках формувався університет у Парижі із шкіль, що давніше там існували. За Парижем пішли й інші міста у Франції, в Монпельє відкрили університет в 1289, а в Тулозі в 1233 році. Англійські студенти спочатку студували в Італії, головне в Болонії, а згодом у Парижі. Там вже в 1167 році, коли прийшов розрив з Парижем, почав свою діяльність славний вже тепер університет в Оксфорді, а його конкурент — університет в Кембридзі, постав в 1231 році. Також й еспанським наприкрислось ійти на студії до Італії, тому в 1254 році вони відкрили свій власний університет у Севільї. За еспанцями пішли португальці: університет у Лісонбі заснували в 1290 році.

Найстаріший університет в середній частині Європи — це університет у Празі; він існував як „студіум“ вже в XIII столітті. Цей університет у столиці чеського народу можна б вважати і найстарішим слов'янським університетом, хоч в початках він не був слов'янським. 26-го січня 1347 року Папа Клемент ХІІ видав спеціальну буллу, якою підніс цей студіум до рівня „студіум генерале“, тобто надав йому університетські права. Шойно згодом був заснований університет у Кракові (1364 рік), в наступному році (1365) у Відні, а потім в інших німецьких містах: в Гайельсберзі в

1385 році, а в Кельні в 1388 році. Далеко пізніше засновано університети в таких тепер славних осередках науки як Ляйпціг (1409), Грац (1586), Інсбрук (1672), Штрасбург (1621), а в Ерлангені аж у 1743 році. Будапешт мав свій університет вже в 1465 році.

Для порівняння треба подати, що на новий землі, в Америці, скоро зрозуміли значення університетів. Гарвардський університет почав свою діяльність вже в 1636, не так дуже багато років після того, як прибули перші англійські втікачі з Англії до Нью-Інгленд. Єйльський університет датується 1701 роком, а Пенсильванський університет у Філадельфії почав діяти в 1755 році; він славний ще тим, що в ньому ще в 1765 році був відкритий перший в Америці медичний факультет.

Та повернімося до Львова. Для того, щоб відкрити університет у Львові йшли заходи ще під кінець ХУІ сторіччя. Вже в 1586 році існувала школа при Старопольському Братстві, і ця школа була на вищому рівні, бо накладом Братства була видана в 1591 році граматика слов'янсько-грецької мови. Найбільшу акцію за університет у Львові поклали єзуїти. Вже в 1608 році єзуїти відкрили у Львові школу вищого типу на рівні гімназії та з уваги на те, що Львів вважався столицею давньої Русі, цей закон домагався створити у Львові Академію. Ці заходи увінчалися успіхом і за привілеєм, наданим польським королем Яном Казимиром, у Львові подала Академія на зразок тої, що існувала у Кракові. Якщо вважати, що Могиланська Академія у Києві подала ще в 1631-32 роках, треба ствердити, що давня велика столиця України Русь таки першою зуміла створити школу вищого типу в Україні, і ця Академія відіграла велику роллю у вихованні вчених мужів не тільки для України, але й для півсвіда. Ця львівська Академія не проіснувала довго, бо сойм у Варшаві не затвердив її на своєму засіданні в 1662 році. Єзуїти не зупинили своїх старань про високу школу у Львові і звернулися із цією справою до Папи Олександра ХІІІ. Хоч Папа Олександр прихильно поставився до цієї просьби єзуїтів, проте польські пани у Варшавському соймі не дали згоди на існування академії у Львові, заявивши, що для польського королівства вистачить, якщо йому світить сонце і місяць, тобто, дві високі школи, а саме: університет у Кракові і Замостській академії, (академія в Замості, що її там заклали ще в 1595 році поль-

ський канцлер Ян Замойський). Із цієї академії Замойського вишили вчені, які прославилися своєю діяльністю в Україні: К. Сакович, С. Косів, І. Трофимович. Та єзуїти не піддавалися і знову, вже за панування польського короля Яна 3 (Собеського), спровадили професорів і почали викладати фізику й анатомію, а потім медицину, і шойно тоді намагалися дістати на це дозвіл короля. За панування короля Августа ІІ єзуїти не тільки продовжували викладання цих нових предметів, включно з медициною, але й почали зкуповувати будинки, що їх планували перетворити у приміщення для університету.

Справа університету у Львові увінчалася успіхом шойно тоді, коли Львів, як столиця Галичини і Льодомерії (як це офіційно називалося в урядових документах у Відні), підпав під панування Австрії. Цісареві Марії Тересі, а ще більше її насліднику Йосифу 2 привертало увагу прилученням до монархії країнам і їхнім народам. Слід згадати, що ще в 1774 році, завдяки цісареві, постало у Відні так зване „Барбареум“, осередок, що відіграв поважну ролі у розвитку українського релігійного і культурного життя. Цісар Йосиф 2 дав згоду відкрити у Львові університет і його назвали іменем цісаря „Університас Йосефіна“. 16-го листопада 1784 року відбулася інавгурація цієї нової святої науки, першої на українській землі, хоч наука відбувалась у цій високій школі головне німецькою мовою. Губернатор Королівства Галичини і Льодомерії граф Йосиф де Брігідо передав в той день усі інісигніа, а саме: диплом створення університету, академічну печатку і ключі, новому ректорові, що ним став перемиський єпископ В. Бетанський. Новий університет мав свій академічний сенат, свої інісигніа, чи знамена чотирьох факультетів — теологічного, правного, філософського і медичного. Мав університет і свою бібліотеку, на яку вже на початку дістав від цісарського уряду 6,000 золотих ринських. Правда, після 20 років існування, згідно з декретом цісаря, Львівський університет був злучений з Краківським, а у Львові створено лицей, що провадив ті ж самі виклади, що раніше університет. Це сталося в 1805 році. Та вже в 1817 році новий австрійський цісар Франц привернув львівський високий школі право університету. Це сталося із великою урочистістю 4-го листопада 1817 року. Університет дістав

(Закінчення на стор. 3)

Запросіть своїх американських сусідів, щоб познайомились із мистецтвом гри на бандурі.

ЛИШЕ ДО КІНЦЯ 1984 РОКУ ДАЮ 102 КНИГИ ВАРТОСТІ 800.00 ДОЛ. за 100.00 доларів.

Замовляйте негайно

M. S. Czartorysky
91 Second Ave.
New York, N. Y. 10003.

НАЙБІЛЬШІЙ

українських платівок і касет в Америці і Канаді.
Спеціальна продаж на 8-track tapes, тільки 2.00 кожна
Мінімум замовлення (4) 8-track tapes.Послуга пересилки у США 2.00 дол. екстра — в Канаді
4.00 дол.

Пишіть за даровими каталогами.

ARON RECORD COMPANY, Inc.
P.O. Box 3082 Steinway
Long Island City, N. Y. 11103
(Telephone) (718) 721-5599

УВАГА! ДО ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ” І ЛЮБИТЕЛІВ МИСТЕЦТВА УВАГА!

Після довшої перерви Книгарня Свободи
продовжує
оголошувати мистецькі видання Покійного
КОНСТАНТИНА ШОНК-РУСЧА:

- ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА: зміст складений
із 51 підзаголовків, починаючи з МИСТЕЦТВА НАЙДАВНІ-
ШИХ ЧАСІВ і кінчаючи ЦЕРКВАМИ НА УКРАЇНІ. Рисунок,
малюнок, портрет і знімки — чудові. Стор. 300.
- ДЕРЕВ'ЯНА РІЗЬБА В УКРАЇНІ: вагати на репродукції, ори-
гінальні знімки і, головне, професійне пояснення цілого
процесу праці цього прекрасного мистецтва. Стор. 184
- УКРАЇНА В ЛИСТІВКАХ: це 168-сторінковий, двомовний
альбом, у якому знайдете кольорові репродукції малюнків
і знімок 150-ти мистців.

Усі ці книжки-альбоми у твердій обкладинці із золотими
написами. Розмір 8 1/2 x 11".

ВЕЛИКА ЗНИЖКА ЦІН:

Історія укр. мистецтва	25.00 дол.
Дерев'яна різьба в Україні	25.00 дол.
Україна в листівках	20.00 дол.
При закупі усіх 3-ох книжок	55.00 дол.

ВИЯТКОВИЙ ДАРУНОК

на Свята Різдва Христового й інші нагоди!

Мешканці стеють Нью Джерсі

зобов'язує 6% ставкового податку

Замовляйте: SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

ПРИЙМЕМО НА ПРАЦЮ

IBM System 34, System 36 operator.

Досвід побажаний. Прийнятий на цю працю
переїде вишкіл.

Зголошення:

Український Народний Союз

(201) 451-2200

НАЙКРАЩИЙ ДАРУНОК

під ЯЛИНКУ

Студійна (Коледжова) Грамота УНСОюзу

ЯКА ЗАПЕВНИТЬ ВАШИМ ДІТЯМ І ВУКАМ
ВИСОКІ СТУДІЇ,
ЯКІ ВІДКРИЮТЬ ІМ ДВЕРІ ДО ШАСЛИВОГО
І УСПІШНОГО ЖИТТЯ.По інформації в справі коледжового забезпечення,
просимо звертатися до місцевих секретарів УНСОю-
зу, або до Головної Канцелярії на адресу:Ukrainian National Association, Inc.
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302В останніх місяцях ц. р.
українці Трентону, Н. Дж.,
як і вся наша громада на
поселеннях, були під враже-
нням зворушливих відзна-
чень днів смерті провідних
людей українського релігій-
но-національного життя.

Пам'яті Патріарха Йосифа

У день похоронів Блажен-
нішого Патріарха Йосифа
12-го вересня ц. р., о. мит-
рат д-р Василь Макух, па-
рох української католиць-
кої церкви св. св. Іосафа-
та, відправив Заупокійну Св.
Літургію і Панахиду в намі-
ренні Великого Покійника
та виголосив відповідну
проповідь. В Богослужбі
взяли чисельну участь пара-
фіяни й організована мо-
лодь Пласту та СУМА, пре-
дставники ООЧСУ і УНА з
прапорами. Після церков-
них відправ у парафіяльній
залі відбувся апель СУМА з
коротким словом про Па-
тріарха члена Управи Осере-
дкх Михайла Дзюбаса.У сороковий день смерті
Патріарха 17-го жовтня ц. р.
о. парох відправив Заупокій-
ну Службу Божу та Панахи-
ду і влаштовано Жалобні
Сходини, що про них вже
появлявся репортаж у нашій
пресі.

Пам'яті Степана Бандери

В неділю, 21-го жовтня ц.
р. українська громада Трен-
тону та околиці відзначила
церковними відправами й
жалобними сходами про-
відника українських націо-
налістів с. п. Степана Бан-
дери, що з наказу Москви
згинув від скривавленої ру-
ки агента КГБ Б. Сташинсь-
кого, 15-го жовтня 1959 року
в Мюнхені у Німеччині.Поминальні Бослужби й
Панахиду, з участю органі-
зованої молоді, членів
ООЧСУ, УПА і УНА з пра-
порами та численних вір-
них, відправив парох церк-
ви св. св. Іосафата о.
митрат д-р В. Макух. О. 3-й
год. по полудні у просторій
парафіяльній залі, прибра-
ній портретом Покійного,
національними і революцій-
ними емблемами та квіттям,
відбулися ширші Жалобні
сходини, що їх відкрив кор-
отким словом голова місце-
вого Відділу УКК Андрій
Галайдида. Присутні хвили-
ною мовчання вшанували
пам'ять С. Бандери.Цінну доповідь про жит-
тєвий шлях Спохідного виго-
лосив Михайло Дзюбас.

3 життя українців Трентону

член Управи місцевого Осере-
дкх СУМА. Він пригадав
характеристичний момент з
процесу ОУН у Варшаві,
коли на судову залю приве-
ли останнім крайового про-
відника ОУН С. Бандеру,
тоді всі підсудні стали струн-
ко і привітали його окликом
„Слава Україні!”. Збентеже-
ні польські судді також під-
велися із своїх місць... Цей
фрагмент вказує на великий
авторитет, яким втішався
Покійний. Червона Москва
вбила провідника Степана
Бандеру, але не змогла вби-
ти ідеалу, за який він ціле
життя боровся. Уже недале-
кий час, коли остання тюр-
ма народів розвалиться, а
на її руїнах знову постане не-
залежна українська держа-
ва.Виховниця СУМА, сту-
дентка університету Окса-
на Кушнірчук з великим по-
чуттям продекламувала
вірш про Спохідного. В за-
ключному слові А. Галайди-
да заклав учасників до
дальших невідомих зма-
гань за свою державність.
Ці будучі скромні сходи-
ни закінчено національним
гимном.

За прощання Митрополита Андрея

В четвер першого листо-
пада заходами голови місце-
вого Відділу „Провидіння”
інж. Макара Копаниця пара-
фія церкви св. св. Іоса-
фата достойно відзначили
40-річчя смерті Митрополи-
та Андрея та поляглих ге-
роїв Листопадового чину.
Заупокійну Св. Літургію і
Панахиду в наміренні про-
щання Слуги Божого Анд-
рея Шептицького та за по-
ляглих відслужив парох о. В.
Макух і прочитав Соборне
Послання Ієрархії Україн-
ської Католицької Церкви
із гарячим зверненням, щоб
молитвами та Богослужба-
ми приспівати до беатифі-
каційний процес Митропо-
лита.Жалобну академію у па-
рафіяльній залі, прикраше-
ній портретом Слуги Божо-
го, з золотими написами по
боках та вазами квіття і
чорною драперією спереду,
відкрив інж. М. Копаниця.
Глибоку змістом і дуже ін-
формативну доповідь про
маловідоме ширшому загалу
діяльність Митрополи-
та Андрея на полі розвиткумонаших чинів виголосив
зразковою українською мо-
вою обдарований ораторсь-
ким хистом молодий свяще-
ник о. Роман Мірчук.Не зважаючи на те, що
доповідь тривала годину,
презент оригінальності
теми та легкою розповід-
ною формою зумів полони-
ти слухачів. Він наголосив,
що монаші чини є найкра-
щою запорукою розвитку
релігійних вірувань, і тому
Митрополит присвятив їм
стільки уваги. Він обговорив
і скріпив чини Василіян і Васи-
ліянок; оснував нові чини
Студитів і Студиток та чоло-
вічий чин Редemptористів;
зайнявся кількома жіночими
згромадженнями, зокрема Сес-
тер Службиць. Своєю кош-
том придбав для них земель-
ні посілости, будував мана-
стирі, школи, сиротинці, ліч-
ниці тощо.Презент у загальному
пояснив устами чинів, їхні
завдання та осяги. Вказав
на потребу більшої кілько-
сти кандидатів до духовного
стану, які всецільно посвятили
себе на службу Богові та
народові. Отець Роман Мір-
чук ілюстрував доповідь
уриками зі споминів мате-
рі Митрополита та з його
власних писань і пропові-
дей. Ця знаменита розвідка
презента заслуговує, щоб
її помістили в українській
пресі для кращої інформ-
ції нашого громадянства
про монаші чини, які важли-
вий чинник релігійного від-
родження народу.Мігр Дарія Кузик у корот-
кій доповіді зручно пов'яз-
ала основні цілі та діяльність
Митрополита Шептицько-
го й Патріарха Йосифа, які
повернули до джерел нашо-
го обряду і змагали до завер-
шення Української Поміс-
ної Церкви Патріархатом.У кінцевому слові голова
інж. М. Копаниця згадав
про Листопадовий чин у
Львові та про поляглих за
волю України. Молитвою
„Отче наш”, що її провів о.
парох, і релігійним гимном
„Боже Великий...” закін-
чено академію.Всі ці Поминальні Бого-
служби й Панахиди прикра-
шували своїм гарним співом
Іван Головак та інж.
Макар Копаниця з гуртом
членів колишнього церков-
ного хору.

О. Т.

Вступайте в члени УНС

• FOR SALE •

1-родинний дім (mother and
daughter) у добрій дільниці в
Мейлвуд, Н. Дж. Дім у дуже
доброму стані, близько церкви,
школи і склепу. Продає влас-
ник. Ціна \$124,000. Телефон.
(201) 686-1931 від 10-ої ранку до
7-ої вечора.

• РІЗНЕ •

МОДЕРНА
УКРАЇНСЬКА ОРКЕСТРА
„ЗВУКИ АКОРДІВ”
Музика на всякого роду ім-
прези.
Тел.: (201) 276-6228
Оркестра ще не зайнята на
Новий Рік.

• РІЗНЕ •

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ
УНСОюзу
має на складі
ще деякий запас
РІЗДВЯНО-
СВЯТОЧНИХ
КАРТОК

артистів Едварда, Яреми і Юрія Козаків.

З огляду на це, що запас малий, не висилалося їх всім перед-
платникам СВОБОДИ, але передплатники можуть замов-
ляти картки у Головної Канцелярії УНСОюзу.

Замовлення просимо робити англійською мовою.

Прощу прислати святих картки на суму \$

Ім'я, прізвище

Число дому і вулиця

Місто

Стейт

Зип

Ціна карток: 12 за \$4.00.

Прихід з продажі призначений на розбудову
СТИПЕНДИЙНОГО ФОНДУ УНСОюзу.

Чекає проситися виставляти на: Ukrainian National Association

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи”

З уваги на закінчення біжучого року, Адміністра-
ція просить всі Товариства чи поодинокі осіб,
що довгують за оголошення, вміняти їх конче-
но найпізніше

до 20-го грудня 1984 року

Приймається оголошення СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ у „Свободі”

Адміністрація „Свободи” запрошує Вшанованих Читачів, Устано-
ви, Організації, Товариства, Професіоналів, Купців і все Громади-
ство передати свої традиційні святих привіт у збільшеного Різдво-
ного числа, що задує у наші дні закінченню світу.Великий тираж „СВОБОДИ” та відповідний зміст збільшеного свя-
точного числа, надають таким побажанням окремої вартості і значення
ЦІННІ ОГОЛОШЕННЯ

1 саль через 1 шпальту \$ 7.00 4 саль через 2 шпальти \$40.00

1 саль через 2 шпальти \$10.00 5 саль через 2 шпальти \$50.00

2 саль через 2 шпальти \$20.00 6 саль через 2 шпальти \$60.00

3 саль через 2 шпальти \$30.00 та в інших розмірах.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ —

за старим стилем до 17-го ГРУДНЯ 1984 року

Ого-
лошення будуть поміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі, то
що шкоро надійдуть свої замовленняЗголошення святих побажань, РАЗОМ З ГРОШОВОЮ ОПЛА-
ТОЮ, залежно від величини оголошення, надсилаєтесь до

„СВОБОДА”

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

ЦІННИЙ ДАРУНОК на РІЗДВО

передплата

„СВОБОДИ”

для Ваших

Рідних, Приятелів

чи Знайомих

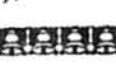
Річна передплата 40.00 доларів

Замовлення, залучуючи чек або моні ордер

сплати до

„СВОБОДА”

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

ПОВІДОМЛЕННЯ Членам і Відділам УНСОюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСОюзу, що з уваги
на закінчення року, Головна Канцелярія УНСОюзу
мусить замкнути рахунки та здепонувати в банках
гроші, одержані від Відділів.не пізніше, як вполудне
31-го грудня 1984 рокуГроші, прислані пізніше вже не зможуть бути
зачислені на 1984 рік. З уваги на це, закликаємо всіх
Членів УНСОюзу заплатити вкладки, платні в цьому
місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСОюзу вислати
розписання і гроші так скоро, щоб вони наспіли до
Головної Канцелярії не пізніше як у ПОНЕДІЛОК,
31-го ГРУДНЯ 1984 року до полудня.Звертається увагу на те, що Відділи, які спізнює-
ся з приспикою вкладок, будуть подані як довжинки в
річному звіті.

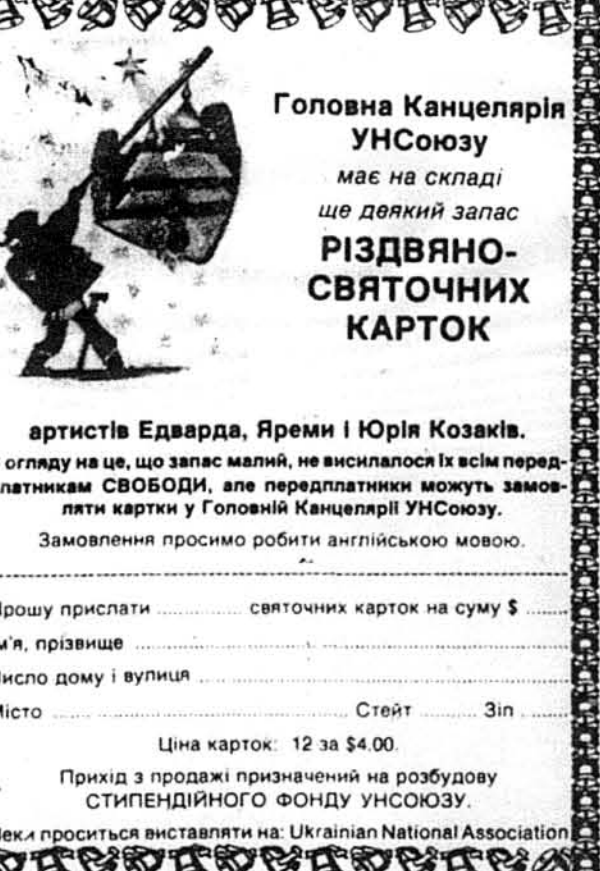
Головна Канцелярія УНС

НЬЮЙОРКСЬКА ПРОВІДНА КРАМНИЦЯ КОВБАС ТА НІМЕЦЬКІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

SCHALLER & WEBER

Дім якостей — Різні м'ясні вироби, свіже м'ясо
до варення і печення, ковбаски, шинки.

13 ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ 13

NEW YORK — 1654 2nd Avenue (85 86 St.)
RIDGEWOOD — 56 54 Myrtle Avenue
ASTORIA — 28 28 Steinway Street
FRANKLIN SQUARE, L.I. — 981 Hempstead Tpk
FLUSHING — 41 06 Main Street
FLORAL PARK, L.I. — 259 — 17 H'side Avenue
EAST NORTHPORT, L.I. — 250 A Lark Field Rd
WHITE PLAINS, N.Y. — The Cheese Pitt 200 Hamilton Avenue
NANUET, N.Y. — Nanuet Mall Shopping Cent. Route 59
DANBURY Conn. — Danbury Gourmet, 296 Main Street
NORWOOD, Mass. — Meat and Wursthaus 101 Central Street
WAYNE, N.J. — 1234 Willowbrook Mall
FARMINGTON Conn. — Hans and Fritz Deli 270 Farmington AvenueTR 9 3047
VA 1 7058
AS 4 3210
437 7677
HI 5 2552
343 6116
(516) 757 0801
(914) 949 0276
(914) 623 4265
(203) 744 6857
(617) 769 2895
(201) 785 0542
(203) 677 7000TAKA Company
DEPARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York, 10003НА СВЯТА: КУТЯ, МАК, МЕД,
ГРИБИ — в Аріл в Нью Йорку
(щод. від 10 год. до 6 веч.).

• РІЗНЕ •

КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ
ДИТИНИ на 1985 \$4.50
БАЙКИ ЕЗОПА 5.00
ВАЗКА ПРО ГРИБКА 5.00
ВЧЕНИЙ ГУСАК 4.00
МЕЧ І КНИГА 6.00
І інші книжки для дітей і молоді.

Замовляйте:

ГУРТОК ПРИХИЛЬНИКІВ
УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ
91 ARMADALE AVE.
TORONTO, Ont. CANADA
M6S 3W9

• НА ПРОДАЖ •

“MINERAL ICE”

Гарантована натуральна
мазь, лагідно і швидко усу-
ває болі — ревматизм, опу-
хлєнь і суглобних запалєнь.
Чек на 13.95 дол. за 1 фунт,
висипайте до:MINERAL-U.
2103 NILES-CORTLAND Road
WARREN, Ohio 44484

• BUSINESS •

• OPPORTUNITIES •

UKRAINIAN

TYPEWRITERS

also other languages complete line of
office machines & equipment.

JACOB SACHS

251 W. 98th St.

New York, N. Y. 10025

Tel. (212) 222-6683

8 - 11 A.M. 7 days and nights.

„МИ І СВІТ”

Річник 1984 або попередній
по 4 долари. Річна перед-
плата — 12 доларів.

Адреса:

KURELEK ART GALLERY

R.R. 2 Niagara Falls,

L2E 6S5

CANADA

• РІЗНЕ •

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів, ставимо
на цвинтарях св. Андрія в
Бавнд Бруку і св. Духа —
відомі солідна фірма

CYPRESS

HILLS MONUMENTS

В БІЛАНСЬКИЙ

WALTER BIELANSKI

К. М. КАРДОВИЧ

CONSTANTINE M. KARDOVICH

800 Jamaica Avenue

Brooklyn, N.Y. 11208

Tel. (212) 277-2332

Відкрито в кожний день в су-
боту, включно від 9.30 по пол.,
в неділю 10.30 по пол.

Miami, Fla. (305) 653-5861

На бажання і для вигоди клієн-
тів, радо заїдемо до Вашого
дому з проєктами і порадами

• FUNERAL DIRECTORS •

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК

Займається похоронами

в БРОНКС, БРОКЛІН

NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА

ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568

LYTWIN & LYTWIN

UKRAINIAN